

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 104709

Crèdits: 12

Caràcter: FORMACIÓ OBLIGATÒRIA

Matèria: LLENGUATGES I CREACIÓ

Curs: PRIMER

Semestre: ANUAL

EQUIP DOCENT:

Fotografia: Elisabet Insenser

Objecte i espai: Maria Jiménez

Creació digital: Pep Tornabell

Representació gràfico-plàstica: Tom Carr

Ceràmica: Santiago Planella

Arquitectura gràfica i tipografia: Marina Martínez

Hores de dedicació: 300h

Hores lectives: 210h

Hores autònomes: 90h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per tres assignatures obligatòries, de tall pràctic, vinculades a la definició dels llenguatges transversals a les arts i als dissenys: la Representació Gràfica-Plàstica, la Creació Digital, les Arts de la Matèria, L'Objecte i l'Espai, l'Arquitectura gràfica.

El/l'alumne/a parteix del coneixement dels mitjans d'expressió a través de la pràctica i l'experimentació, fins a arribar a l'assumpció plena de les habilitats i metodologies de treball que permeten desenvolupar un llenguatge propi i de forma autònoma. Tal progressió es recolza en una atenció preferent al procés de treball, l'estímul de la hibridació de llenguatges i la pròpia divisió de l'assignatura en set espais de taller (un per llenguatge) optatius.

Assignatures de la matèria:

LABORATORI DE LLENGUATGES: LLENGUATGES I EXPERIMENTACIÓ LABORATORI DE

LLENGUATGES: EINES, MATERIALS I PROCESSOS DE TREBALL LABORATORI DE

LLENGUATGES: POSICIONAMENT I ESTRATÈGIES DE CREACIÓ

LABORATORI DE LLENGUATGES: LLENGUATGES I EXPERIMENTACIÓ.

El laboratori de Llenguatges de primer és un espai de treball centrat en l'experimentació a partir d'un primer contacte amb eines, materials i processos de treball. Es tracta de que aquest primer contacte posi les bases i permeti, posteriorment, desplegar processos tècnics de més llarga durada per tal de trobar diferents recursos expressius dins de la creació artística i del disseny.

L'alumne de primer està obligat a passar pels 6 laboratoris presentats.

DESCRIPCIÓ DE LES 6 SUBÀREES:

Fotografia

Introducció al llenguatge fotogràfic (imatge fixe). Coneixement del taller de foto, ús i material del plató i el laboratori analògic. Conceptes bàsics de presa fotogràfica i introducció a la tècnica. Controls de càmera i control de la il·luminació. Conceptes bàsics d'imatge digital.

Arquitectura gràfica i tipografia

Introducció teòrica-pràctica al llenguatge gràfic a partir dels principals elements que el conformen, de la experimentació i d'una introducció a les principals eines de la comunicació visual.

Representació Gràfico-Plàstica

Representació Gràfico-Plàstica consisteix en introduir a l'alumne als materials analògics fonamentals per expressar-se i comunicar gràficament amb eficàcia. Es donarà èmfasi en la concreció del desenvolupament del seu discurs gràfic singular i personal.

Ceràmica

Es proposa conèixer les bases pràctiques procedimentals i tècniques de l'especialitat de la ceràmica i del vidre per tal de poder experimentar amb les seves potencialitats expressives, comunicatives i funcionals.

A través de la realització del cicle bàsic, però complet del procés ceràmic, es pretén que l'alumnat adquireixi els requisits fonamentals per assolir autonomia en el taller.

Creació digital (Nous Mitjans)

Introducció bàsica als Nous Mitjans i les tecnologies digitals des del taller de Fabricació i Experimentació Digital, presentació de les tecnologies existents i les accessibles a l'Escola. Presentació dels nous paradigmes vinculats a la computació.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Objecte i Espai

El coneixement de materials, eines i màquines bàsiques possibilitarà que l'alumne sigui capaç d'experimentar amb la construcció de models físics i rèpliques a escala través de diferents tipus de procediments. Treballant i experimentant a partir de materials i tècniques senzilles (paper, cartó, cartó ploma, filferro, vareta de ferro, vareta de fusta, etc.) l'alumne podrà desenvolupar coneixements d'anàlisi i comprensió de l'objecte-volum.

OBJECTIUS

Genèrics:

- Desenvolupar la capacitat de fer processos de treball partint de la pròpia matèria i/o tècnica.
- Ser capaç de prendre una posició de recerca material, tècnica sense un objectiu o una idea preestablerta.
- Experimentar amb materials i tècniques específiques en els tallers especialitzats de l'escola.

COMPETÈNCIES

E07. Aplicar les tècniques i les tecnologies adequades en funció del treball que es realitza en el camp de les arts i/o els dissenys.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

E08. Analitzar i investigar les propietats dels materials i els seus processos de transformació.

E10. Integrar l'experimentació, tant guiada com autònoma, en la metodologia de treball.

E11. Treballar de forma coherent amb diferents metodologies per afrontar situacions diverses en el desenvolupament del projecte propi.

E13. Organitzar de forma coherent l'ús de mitjans d'expressió gràfica i sistemes de representació bidimensional i tridimensional.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E07.8). Analitzar els procediments, materials i eines als espais de treball propis dels llenguatges de la representació gràfica, l'objecte i espai, les arts de la matèria, l'audiovisual, la construcció digital i l'edició, transversals a les arts i els dissenys.

RA2 (E08.1). Analitzar la forma a través de l'observació i l'anàlisi de l'entorn material, tant natural com cultural. RA3 (E10.1). Experimentar i integrar els resultats així obtinguts en la construcció formal i en la proposta final. RA4 (E11.5). Combinar llenguatges en una síntesi expressiva i comunicativa.

RA5 (E13.5). Explorar la dimensió expressiva i comunicativa de la forma a través de la construcció, la representació i la narració.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.

T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat. T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.

T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

L'assignatura s'organitza a través de 6 àmbits de treball. L'alumne cursa cadascun d'aquests 6 àmbits.

Fotografia i imatge digital

Introducció al llenguatge fotogràfic: Conceptes bàsics de la imatge fixa.

Registre de la imatge analògica i digital: funcionament de la càmera fotogràfica. Bases per al control de la il·luminació natural i artificial (plató i exterior). Reproducció de la imatge analògica i digital.

Imatge digital: Descripció i aplicació de les resolucions, formats, dominants i color, integració de la imatge, fusió d'imatges, creació de mockups a partir de fotografies capturades per l'alumne.

Arquitectura gràfica i tipografia

Introducció a l'anàlisi, desenvolupament i experimentació visual a partir dels principals elements que conformen el llenguatge gràfic: tipografia, composició, retícula, format, suport i edició d'imatges, entre altres. El principal objectiu és assimilar eines de treball, metodologies i recursos per tal de poder crear, gestionar i produir una peça editorial. Es tracta d'abordar les possibilitats expressives de la comunicació visual a partir d'exercicis de curta durada.

Representació Gràfico-Plàstica

Representació Gràfica Artística consisteix en introduir a l'alumne als materials analògics fonamentals per expressar-se i comunicar gràficament amb eficàcia. Es donarà èmfasi en la concreció del desenvolupament del seu discurs gràfic singular i personal.

Ceràmica

El programa abordarà les següents pràctiques: sistemes constructius amb l'argila, introducció a les diverses maneres d'aplicació de les engalbes i dels esmalts, processos de cocció que permeten desenvolupar els objectius estètics i funcionals pels quals els objectes ceràmics han estat creats.

Creació digital (Nous Mitjans)

Generar percepció i experimentar amb els llenguatges que emergeixen dels nous mitjans relacionats amb la computació digital i tangible. Sistemes complexos, interactius, auto organitzats, la fabricació digital i les tecnologies amb les que vivim pròpies del capitalisme de plataforma.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Objecte i Espai

El coneixement de materials, eines i màquines bàsiques possibilitarà que l'alumne sigui capaç d'experimentar amb la construcció de models físics i rèpliques a escala. Treballant i experimentant a partir de materials i tècniques senzilles (papers, cartó, cartó ploma, varetes de ferro, varetes de fusta, etc.) l'alumne podrà diferenciar entre model, maqueta, prototip i desenvolupar coneixements d'anàlisi i comprensió de l'objecte-volum.

METODOLOGIA

La metodologia emprada es defineix des de l'equilibri entre les activitats dirigides (5%), supervisades (60%) i autònomes (30%). Aquest equilibri passa per enfortir el caràcter de laboratori en el decurs de l'exercici i, per tant, de la pràctica supervisada a l'aula. Les activitats d'avaluació amb un 5% dels crèdits agafen una importància col·lectiva, de visualització conjunta dels resultats.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h

Hores activitats dirigides: 15h (5%)

Hores activitats supervisades: 180h (60%)

Hores aprenentatge autònom: 90h (30%)

Hores activitats d'avaluació: 15h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada treball hi ha una petita presentació per part de cada àmbit a nivell intern en la qual es presenta l'enunciat del treball a realitzar així com l'organització de les diferents sessions setmanals.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Resultats d'aprenentatge:

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es desenvoluparan en els diferents tallers. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Resultats d'aprenentatge:

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: L'alumne complementarà el seu treball amb aquestes hores autònomes als diferents tallers de recursos. Això complementat, si cal, amb la recerca de diferents referents de suport.

Resultats d'aprenentatge:

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Presentacions parcials i finals dels processos duts a terme pels alumnes.

Resultats d'aprenentatge:

SISTEMA D'AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació es realitza a través del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i al taller. L'avaluació global del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir de les realitzacions i de l'exposició oral i documental de l'argumentació del treball realitzat, així mateix la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula taller.

Un requisit indispensable per ser avaluat, ja que estem parlant d'una avaluació continuada, és una assistència mínima del 80%. La participació activa a la classe també serà un element que determinarà la puntuació final. A part, es demanarà a l'alumnat:

—Formalització d'un treball de resultats o de l'experimentació que haurà de desenvolupar a l'aula i al taller amb el seguiment dels professors/res.

—Presentació de l'experimentació i/o proposta a la classe acompanyat dels recursos que cada subàrea creuarà adequats i avaluarà en funció d'aquests.

La nota no és aritmètica en relació als treballs presentats, sinó que també depèn del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i al taller. L'avaluació global del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir de les formalitzacions i de l'exposició oral i documental de l'argumentació del treball realitzat, tanmateix, la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula i al taller.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (30%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (60%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

RECUPERACIONS:

Hi ha tres condicions indispensables per poder optar a recuperació:

1. Estar en la condició d'assignatura suspesa amb una nota mínima entre 4,00 i 4,99 mitjana entre totes les subàrees. Queda exclosa la voluntat de pujar nota.
2. Han d'haver-se entregat el 100% dels treballs, en les condicions que cada subàrea determina.
3. 80% d'assistència mínima en l'horari lectiu. Les faltes han d'estar repartides entre totes les subàrees i no poden concentrar-se en una única.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Per tant, l'alumne/a ha d'estar en contacte amb la subàrea de la qual hagi de realitzar la recuperació i presentar el treball que acordi en la setmana de recuperació.

BIBLIOGRAFIA

Fotografia i imatge digital

Calvino, Italo. *Los amores difíciles (Gli amori difficili, 1970)*, traducción de Aurora Bernárdez, 1989 para Tusquets Editores S.A. Colombia (Cap. La aventura de un fotógrafo).

Foto analògica: HEDGECOE, John. *Manual de técnica fotográfica*. Edd.Herman Blume. Madrid 1995.

Foto digital: tutorials a <https://www.xataka.com>

Representació Gràfico-Plàstica

Lupi, Giorgia i Posavic, Stefanie *Observe, Collect, Draw*, Princeton Architectural Press, NY 2018. ISBN: 1616897147

Matamoros, Joséphine *Visualization of Thinking*, Editorial Comanegra 2012. ISBN: 978-84-15097-52-5

Wallschlaeger, Charles and Busic-Snyder, Cynthia *Basic Visual Concepts and Principles for Artists, Architects and Designers*, McGraw-Hill, USA 1992. ISBN 0-697-00651-4

Arquitectura gràfica i tipografia

PATER, Ruben. *The politics of design : a (not so) global manual for visual communication*. Bis publishers, 2016

MÜLLER-BROCKMANN, Josef. *Sistemas de retículas. Un manual para diseñadores*. Gustavo Gili, 2013

REINFURT, DAVID. *A New Program for Graphic Design*. Inventory Press, 2019

UNGER, Gerard. *¿Qué ocurre mientras lees?* Campgràfic, 2009

Ceràmica

BIRKS, Tony. *Guía completa del ceramista*. Barcelona: Ed. Blume, 1995.

DOMENECH, Ignasi; BEVERIDGE, Philippa; PASCUAL, Eva. *El vidrio: técnicas de trabajo de horno*. Barcelona: Ed. Parramón, 2015.

Objecte i Espai

HUDSON, Jennifer (2009). *Proceso. 50 productos de diseño. Del concepto a la fabricación*. Barcelona: Ed. Blume.

HALLGRIMSSON, Bjarki (2012), *Diseño de producto: Maquetas y prototipos*. Ed. Promopress.

PALLASMAA, Juhani (2014 segona edició ampliada), *Los ojos de la piel. La arquitectura y los sentidos*. Ed. Rústica. ISBN/EAN: 9788425226267

Creació digital (Nous Mitjans)

https://www.ted.com/talks/neil_gershenfeld_unleash_your_creativity_in_a_fab_lab

<https://alanwarburton.co.uk/spectacle-speculation-spam>

<https://www.blender.org/support/tutorials/>

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 32 setmanes, és a dir, una sessió per setmana seguint la següent distribució:

Sessió 1

Presentació a l'aula corresponent al taller. S'explicarà l'estructura i les característiques més rellevants dels 6 àmbits que conformen l'assignatura. Es farà la distribució dels/de les alumnes en les subàrees per poder començar a treballar en els tallers corresponents. Inici dels primers exercicis de cada àmbit.

Sessió 2, 3, 4, 5

Treball de desenvolupament del procés de treball en l'àmbit corresponent.

Sessió 5'5

Lliurament final dels treballs i presentació interna a cada taller. Cada alumne/a presentarà la seva proposta acompanyada d'un document, arxiu, dossier, etc., on constarà el títol, la síntesi de la proposta, l'experimentació realitzada i el procés del treball, tot això documentat fotogràficament.

Sessió X

Sessió de lliurament de recuperacions.

Sessió X

TANCAMENT DEL SEMESTRE. COMENTARI DE NOTES.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Addenda COVID-19

En previsió de que en el curs 2020-2021 sorgeixi alguna incidència arran d'un possible rebrot del COVID-19 i l'autoritat sanitària restringeixi la presencialitat en la docència, el desplegament d'aquesta assignatura té previst altres mecanismes i canals de docència per acomplir les competències que se'n detallen en aquesta Guia Docent en la seva totalitat i els resultats d'aprenentatge que siguin factibles en aquesta excepcional situació.

En concret, s'han establert alternatives per les següents condicions:

- Alteració de la presència en espais concrets amb ràtios baixes (15-18 persones) o amb distàncies socials de precaució sanitària.*
- Aplicació d'elements d'aprenentatge en remot en casos que hi pugui haver confinament selectiu o parcial.*
- En el pitjor cas, que seria el confinament total en alguna franja temporal, hi ha prevista la continuïtat de la docència en línia.*

Per tal d'assolir aquestes competències i resultats d'aprenentatge, és necessari que l'alumne/a disposi d'una connexió a Internet estable i un ordinador per connectar-se.